

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>**Kako pokrenuti sudski postupak?**

Kako pokrenuti sudski postupak?

Slovačka

1 Moram li se obratiti sudu ili postoji i druga mogućnost?

Za odgovor na ovo pitanje vidjeti i odjeljak „Alternativno rješavanje sporova – Slovačka”.

Ne rješavaju se nužno svi sporovi na sudu. Stranke bi se najprije trebale pokušati sporazumno dogovoriti i pronaći obostrano prihvatljiv kompromis. Druga je mogućnost rješavanja sporova mirenje. Mirenje je izvansudski postupak u kojem sudionici uz pomoć miritelja rješavaju svoj spor koji proizlazi iz ugovornog ili drugog pravnog odnosa. Preporučuje se da se stranke obrate sudu tek nakon što su iscrpile sve alternativne načine rješavanja sporova ili u slučajevima u kojima je cilj dobiti preciznu definiciju stajališta stranaka, njihovih prava i uzajamne odgovornosti.

U određenim uvjetima utvrđenima Zakonom o arbitraži (*zákon o rozhodcovskom konaní*), kako je izmijenjen, arbitražni sud može odlučivati u predmetima koji se odnose na:

- (a) rješavanje imovinskih sporova koji proizlaze iz domaćih i međunarodnih trgovačkih i građanskopravnih odnosa, ako je mjesto arbitraže u Slovačkoj;
- (b) priznavanje i izvršenje domaćih i stranih arbitražnih odluka u Slovačkoj.

Ako je vrsta spora koji podliježe sudskom postupku vrsta koja nije isključena iz područja primjene Zakona o arbitraži, stranke u postupku mogu se dogovoriti, na sudu ili izvan suda, da će primijeniti arbitražu. Taj dogovor mora sadržavati arbitražni sporazum. Takav sporazum dostavljen sudu ima učinak povlačenja tužbe i suglasnosti tuženika za takvo povlačenje, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku (*Civilný sporový poriadok*).

2 Postoji li vremensko ograničenje za pokretanje sudskog spora?

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku pravo zastarijeva ako nije ostvareno u zakonski utvrđenom roku. Rokovi za podnošenje tužbe razlikuju se ovisno o predmetu.

Zakonski rokovi zastare utvrđeni su zakonom. Opći je rok zastare tri godine, a počinje teći od trenutka kad se pravo prvi put moglo ostvariti.

Sud će uzeti u obzir da je za neko pravo nastupila zastara tek na prijedlog dužnika. Ako dužnik iznese prigovor na zastaru prava, vjerovniku se ne može dodijeliti pravo za koje je nastupila zastara.

3 Trebam li se obratiti sudu u ovoj državi članici?

Vidjeti odjeljak: „Pred kojim sudom mogu podnijeti tužbu? – Slovačka”

Ovlast sudova da odlučuju o određenom pitanju utvrđena je zakonodavstvom Europske unije – uredbama, međunarodnim multilateralnim ili bilateralnim konvencijama, a ako one ne postoje, nacionalnim zakonodavstvom kojim su uređeni sukobi zakona.

Pravila kojima se uređuje ovlast slovačkih sudova utvrđena su, na nacionalnoj razini, Zakonom br. 97/1963 o međunarodnom privatnom i postupovnom pravu (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Temeljno je pravilo da su slovački sudovi nadležni ako osoba protiv koje je usmjeren podnesak (tužba) ima boravište ili sjedište u Slovačkoj ili, u slučaju imovinskih prava, posjeduje imovinu u toj zemlji. U dodatnim odredbama navode se uvjeti u skladu s kojima slovački sudovi imaju nadležnost. U ugovornim odnosima stranke mogu sporazumom utvrditi sudsku nadležnost. U određenim slučajevima slovački sudovi imaju isključivu nadležnost, na primjer u postupcima koji se odnose na stvarna prava u pogledu nekretnina, zakupa nekretnine koja se nalazi u Slovačkoj ili u postupcima koji se odnose na registraciju ili valjanost patenata, žigova, dizajna i drugih prava.

4 Ako je tako, kojem bih se točno sudu morao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na to gdje ja živim i gdje druga stranka živi, odnosno s obzirom na druge aspekte mog predmeta?

Vidjeti odjeljak: „Pred kojim sudom mogu podnijeti tužbu? – Slovačka”

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku redovni sud stranke protiv koje je tužba usmjerena (tuženik) nadležan je odlučivati o predmetu, osim ako je predviđeno drukčije. Kad je riječ o fizičkoj osobi (građaninu), redovni je sud onaj u čijem okrugu taj građanin ima boravište, a ako nema boravište, u čijem okrugu živi. Kad je riječ o pravnom subjektu, redovni je sud onaj u čijem okrugu taj pravni subjekt ima sjedište, a u slučaju stranog pravnog subjekta, sud u čijem se okrugu nalazi organizacijska jedinica tog subjekta. Kad je riječ o državi, redovni je sud onaj u čijem je okrugu nastupila okolnost koja je prouzročila pravo koje je predmet tužbenog zahtjeva. Redovni je sud u trgovačkim stvarima onaj u čijem okrugu tuženik ima sjedište, a ako nema sjedište, sud u čijem okrugu obavlja poslovnu djelatnost. Ako tuženik nema mjesto poslovanja, njegov redovni sud bit će sud u čijem okrugu ima boravište.

5 Kojem bih se točno sudu trebao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na prirodu mog predmeta i vrijednost spora?

Vidjeti odjeljak: „Pred kojim sudom mogu podnijeti tužbu? – Slovačka”

Temeljno pravilo za određivanje materijalne nadležnosti utvrđeno je u članku 12. Zakona o parničnom postupku. U pravilu je okružni sud (*okresný súd*) nadležan u prvom stupnju. Regionalni sud (*krajský súd*) odlučuje kao prvostupanjski sud samo u posebnim slučajevima, na primjer u sporovima koji se odnose na treću zemlju ili osobe koje imaju diplomatski imunitet i povlastice, ako su za odlučivanje u tim sporovima nadležni sudovi u Slovačkoj. Zakonom br. 371/2004 o sjedištima i okruzima sudova u Slovačkoj Republici (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodech súdov Slovenskej republiky*) uređeno je pitanje koji je sud nadležan odlučivati o upisu u registar, stečaju i prisilnoj nagodbi, mjenicama i čekovima, u predmetima koji se odnose na zaštitu predmeta industrijskog vlasništva i zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja, u postupku koji se odnosi na burzovne transakcije, pitanjima skrbi za maloljetnike te pravnoj pomoći u slučajevima financijske potrebe.

Iznos spora ne utječe na to koji će sud u Slovačkoj biti nadležan za odlučivanje o određenom pitanju.

6 Mogu li sam pokrenuti sudski postupak ili to moram učiniti putem posrednika, primjerice odvjetnika?

U građanskim postupcima u Slovačkoj zastupanje odvjetnika nije obvezno.

Zastupanje odvjetnika zakonom je propisano u odabranim vrstama postupaka, npr. u predmetima koji se odnose na stečaj, zaštitu tržišnog natjecanja, nepošteno tržišno natjecanje, prava intelektualnog vlasništva te u izvanrednim žalbenim postupcima (članak 420. Zakona o parničnom postupku).

7 Kome točno podnosim zahtjev za pokretanje spora: prijamnom uredu ili uredu sudskog službenika ili nekoj drugoj službi?

U skladu s odredbama članka 125. Zakona o parničnom postupku podnesak se može dostaviti samo u pisanom obliku, u papirnatom ili elektroničkom obliku. Podnesak dostavljen u elektroničkom obliku mora se naknadno u roku od 10 dana dostaviti u papirnatom obliku. U suprotnom se podnesak ne uzima u obzir. Podnesak dostavljen u papirnatom obliku mora se dostaviti u potrebnom broju istovjetnih primjeraka.

8 Na kojem jeziku mogu podnijeti zahtjev? Mogu li to učiniti usmeno ili zahtjev mora biti u pisanom obliku? Mogu li zahtjev poslati faksom ili elektroničkom poštom?

S obzirom na to da su stranke u građanskom postupku u jednakom položaju, tužba se ne treba podnijeti na slovačkom jeziku. Stranke imaju pravo nastupati pred sudom služeći se svojim materinim jezikom ili drugim jezikom koji razumiju. Sud im je obavezan zajamčiti jednake mogućnosti ostvarivanja njihovih prava, među ostalim pisani i usmeni prijevod. Podnesak se može dostaviti u pisanom obliku, u papirnatom ili elektroničkom obliku.

9 Postoje li posebni obrasci za pokretanje postupaka, a ako ne, kako moram izložiti predmet? Je li potrebno uvrstiti neke elemente u spis?

Ne postoje propisani obrasci za podnošenje tužbe (zahtjev za pokretanje postupka).

Opći zahtjevi određeni su u članku 127. Zakona o parničnom postupku. Tužbeni zahtjev mora biti potpisan i u njemu se mora jasno navesti sud kojem je upućen, tko ga podnosi i na što se odnosi te što se njime traži. Podnesak se mora dostaviti u potrebnom broju istovjetnih primjeraka i dodataka kako bi jedan primjerak ostao sudu te kako bi svaka stranka, prema potrebi, primila po jedan primjerak i dodatke. Ako stranka ne podnese potreban broj istovjetnih primjeraka i dodataka, sud će napraviti preslike o trošku te stranke. Ako je riječ o predmetu koji je u tijeku, podaci moraju sadržavati broj spisa tog predmeta. Osim općih zahtjeva, u tužbenom zahtjevu potrebno je navesti ime i prezime te, ako je moguće, datum rođenja, broj telefona i adresu boravišta stranaka ili njihovih zastupnika, informacije o njihovoj zemlji državljanstva, točan opis odlučujućih činjenica i oznaku dokaza na kojem tužitelj temelji svoj zahtjev te jasni navod o tome što tužitelj traži. Ako je stranka pravni subjekt, u tužbenom zahtjevu mora se navesti naziv ili tvrtka, sjedište te identifikacijski broj, ako je takav broj dodijeljen. Ako je stranka strani subjekt, tužbenom zahtjevu prilaže se izvadak iz registra ili druge evidencije u koju je taj strani subjekt upisan. Ako je stranka fizička osoba koja obavlja poslovnu djelatnost, u tužbenom zahtjevu mora se navesti tvrtka, sjedište te identifikacijski broj, ako je takav broj dodijeljen. Ako je stranka država, u tužbenom zahtjevu mora se navesti oznaka te države i relevantnog državnog tijela koje će je zastupati. Kako bi se sudski postupak učinio fleksibilnijim i kako bi se pomoglo strankama u postupku, na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa Slovačke Republike (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) nalaze se primjeri (obraci) odabranih tužbenih zahtjeva za pokretanje postupka. Primjer se može preuzeti i ispuniti. S pomoću obrasca tužitelj točno zna koje stavke mora ispuniti. Ispunjeni se obrazac može poslati nepotpisan ili potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom s pomoću kvalificiranog certifikata. Ako tužitelj pošalje podnesak bez kvalificiranog elektroničkog potpisa, obavezan je taj podnesak dopuniti podneskom u papirnatom obliku.

10 Hoću li morati platiti sudske troškove? Ako hoću, kada? Hoću li morati plaćati odvjetnika od samog podnošenja zahtjeva?

Podnošenje tužbe podliježe plaćanju sudske pristojbe. Sudsku pristojbu mora platiti stranka koja podnosi tužbeni zahtjev (podnositelj zahtjeva / tužitelj), osim ako je na vlastiti zahtjev oslobođena plaćanja sudskih pristojbi ili je zakonom izuzeta od plaćanja sudskih pristojbi. Iznos pristojbe utvrđen je sudskim popisom pristojbi koji je prilog Zakonu br. 71/1992 o sudskim pristojbama i pristojbi za izvadak iz kaznene evidencije (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Iznos pristojbe naveden je u popisu pristojbi kao postotak osnovice pristojbe ili kao fiksni iznos. Sudska pristojba plaća se pri podnošenju tužbe. Ako pristojba nije pravodobno plaćena, pri podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka, sud će zatražiti od platitelja da pristojbu plati u roku koji utvrdi sud, obično deset dana od dostave zahtjeva. Ako se unatoč zahtjevu pristojba ne plati u utvrđenom roku, sud će obustaviti postupak. Platitelja se u zahtjevu mora upoznati s posljedicama neplaćanja pristojbe.

U građanskim postupcima u Slovačkoj zastupanje odvjetnika nije obvezno.

11 Mogu li zatražiti pravnu pomoć?

Vidjeti odjeljak „Pravna pomoć – Slovačka”.

12 Kada se smatra da je moj postupak službeno pokrenut? Hoće li mi nadležna tijela dati neke povratne informacije o tome je li moj predmet pravilno izložen?

Smatra se da je tužba podnesena na dan kad je podnesena sudu. Sud će tužitelju izdati potvrdu da je njegova tužba podnesena i zabilježena u sudskom registru.

13 Hoću li dobiti detaljne informacije o rasporedu sljedećih događaja (poput roka u kojem moram uložiti dokument za obranu)?

Sud će od stranke zatražiti da dopuni ili ispravi netočan, nepotpun ili nerazumljiv podnesak te će za to odrediti rok koji ne smije biti kraći od deset dana. Ostale podneske koji ne sadržavaju pojedinosti potrebne za zahtjev za pokretanje postupka, a nisu propisno ispravljani ili dopunjeni, sud ne uzima u obzir. Stranke i njihovi zastupnici imaju pravo uvida u sudski spis te na izvratke iz spisa, primjerke i preslike ili mogu od suda zatražiti da im o njihovu trošku izradi preslike.

U pripremi za ročište sud će tuženiku dostaviti zahtjev za pokretanje postupka (tužbu), zajedno s primjerkom tužbe i njezinih dodataka. Dostava se obavlja osobno, a strankama se moraju propisno pružiti upute. Sud će tuženikovo očitovanje bez odgode poslati tužitelju. Ako je to potrebno zbog prirode stvari ili okolnosti predmeta, sud može rješenjem obvezati tuženika da dostavi svoje pisano očitovanje o stvari, a u slučaju da se ne slaže u potpunosti s tužbenim zahtjevom, da u očitovanju navede one činjenice na kojima temelji svoju obranu, priloži dokumente na koje se poziva i navede dokaze kojima potkrjepljuje svoje tvrdnje. Sud određuje rok za dostavu očitovanja.

Osim ako je Zakonom o parničnom postupku ili drugim posebnim zakonodavnim aktom propisano drukčije, sud će zakazati raspravu o predmetnoj stvari, na koju poziva stranke i druge sudionike čija je prisutnost potrebna.

Posljednji put ažurirano: 14/01/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.